

Sundarakanda Sarga

(Chapter) 67

సుందరకాండ సప్తషష్ఠితమః

సర్గః (67)

ఏవముక్తస్తు హనుమాన్రాఘవేణ మహాత్మనా |

సీతాయా భాషితం సర్వం న్యవేదయత రాఘవే ||

1 ||

ఇదముక్తవతీ దేవీ జానకీ పురుషర్షభ |

పూర్వవృత్తమభిజ్ఞానం చిత్రకూటే యథాతథం || 2

||

సుఖసుప్తా త్వయా సార్థం జానకీ పూర్వముత్థితా |

వాయసః సహసోత్పత్య విదదార స్తనాంతరే || 3 ||

పర్యాయేణ చ సుప్తస్త్వం దేవ్యంకే భరతాగ్రజ |

పునశ్చ కిల పక్షీ స దేవ్యా జనయతి వృథాం || 4

||

పునః పునరుపాగంయ విరరాద భృశం కిల |

[విదదార]

తతస్త్వం బోధితస్తస్యాః శోణితేన సముక్షితః || 5 ||

వాయసేన చ తేనైవ సతతం బాధ్యమానయా |

బోధితః కిల దేవ్యా త్వం సుఖసుప్తః పరంతప || 6

||

తాం తు దృష్ట్వా మహాబాహో దారితాం చ స్తనాంతరే

|

ఆశీవిష ఇవ క్రుద్ధో నిఃశ్వసన్నభ్యభాషథాః || 7 ||

నఖాగ్రైః కేన తే భీరు దారితం తు స్తనాంతరం |

కః క్రీడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణ భోగినా || 8 ||

నిరీక్షమాణః సహసా వాయసం సమవైక్షథాః |

నఖైః సరుధిరైస్తీక్ష్ణస్తామేవాభిముఖం స్థితం || 9 ||

సుతః కిల స శక్రస్య వాయసః పతతాం వరః |

ధరాంతరచరః శీఘ్రం పవనస్య గతౌ సమః || 10 ||

తతస్తుస్మిన్మహాబాహో కోపసంవర్తితేక్షణః |

వాయసే త్వం కృథాః క్రూరాం మతిం మతిమతాం

వర || 11 ||

స దర్భం సంస్తరాద్ధృహ్య బ్రహ్మస్త్రేణ హ్యయోజయః

|

స దీప్త ఇవ కాలాగ్నిర్జ్వాలాభిముఖః ఖగం || 12

||

క్షిప్తవాంస్త్వం ప్రదీప్తం హి దర్భం తం వాయసం ప్రతి

|

తతస్తు వాయసం దీప్తః స దర్భోఽనుజగామ హా ||

13 ||

స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చ సమహర్షిభిః |

త్రీల్లోకాన్సంపరిక్రంయ త్రాతారం నాధిగచ్ఛతి || 14

||

పునరేవాగతస్తుస్తస్త్వత్సకాశమరిందమ |

స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యః శరణాగతం || 15

||

వధార్థమపి కాకుత్స్థ కృపయా పర్యపాలయః |

మోఘమస్త్రం న శక్యం తు కర్తుమిత్యేవ రాఘవ ||

16 ||

భవాంస్తస్యాక్షి కాకస్య హినస్తి స్మ స దక్షిణం |

రామ త్వాం స నమస్కృత్య రాజ్ఞే దశరథాయ చ ||

17 ||

విస్ఫుష్టస్తు తదా కాకః ప్రతిపేదే స్వమాలయం |

ఏవమస్త్రవిదాం శ్రేష్ఠః సత్త్వవాన్ శీలవానపి || 18

||

కిమర్థమస్త్రం రక్షఃసు న యోజయతి రాఘవః |

న నాగా నాపి గంధర్వా నాసురా న మరుద్గణాః ||

19 ||

న చ సర్వే రణే శక్తా రామం ప్రతిసమాసేతుం |

తస్య వీర్యవతః కశ్చిద్యద్యస్తి మయి సంభ్రమః || 20

||

క్షిప్రం సునిశితైర్పాణైర్హన్యతాం యుధి రావణః |

భ్రాతురాదేశమాజ్ఞాయ లక్ష్మణో వా పరంతపః || 21

||

స కిమర్థం నరవరో న మాం రక్షతి రాఘవః |

శక్తో తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ వాయుగ్నిసమతేజసౌ ||

22 ||

సురాణామపి దుర్ధర్షౌ కిమర్ధం మాముపేక్షతః |

మమైవ దుష్కృతం కించిన్మహదస్తి న సంశయః ||

23 ||

సమర్థావపి తౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరంతపౌ |

[సహితౌ]

వైదేహ్య వచనం శ్రుత్వా కరుణం సాశ్రు భాషితం ||

24 ||

పునరప్యహమార్యాం తామిదం వచనమబ్రవం |

త్వచ్ఛోకవిముఖో రామో దేవి సత్యేన తే శపే || 25

||

రామే దుఃఖాభిభూతే తు లక్ష్మణః పరితప్యతే |

కథంచిద్భవతీ దృష్టౌ న కాలః పరిశోచితుం || 26

||

ఇమం ముహూర్తం దుఃఖానామంతం ద్రక్ష్యసి

భామిని |

తావుభౌ నరశార్దూలౌ రాజపుత్రావనిందితౌ || 27

||

త్వద్ధర్మనకృతోత్సాహౌ లంకాం భస్మీకరిష్యతః |

హత్వా చ సమరే రౌద్రం రావణం సహబాంధవం ||

28 ||

రాఘవస్త్యాం వరారోహే స్వాం పురీం నయతే ధ్రువం

|

యత్తు రామో విజానీయాదభిజ్ఞానమనిందితే || 29

||

ప్రీతిసంజననం తస్య ప్రదాతుం త్వమిహార్హసి |

సాభివీక్య దిశః సర్వా వేణ్యుద్గ్రథనముత్తమం || 30

||

ముక్త్యా వస్త్రాద్ధదౌ మహ్యం మణిమేతం మహాబల |

ప్రతిగృహ్య మణిం దివ్యం తవ హేతో రఘూద్వహ

|| 31 ||

శిరసా తాం ప్రణంయార్యామహమాగమనే త్వరే |

గమనే చ కృతోత్సాహమవేక్య వరవర్ణినీ || 32 ||

వివర్ధమానం చ హి మామువాచ జనకాత్మజా |

అశ్రుపూర్ణముఖీ దీనా బాష్పసందిగ్ధభాషిణీ || 33

||

మమోత్పతనసంభ్రాంతా శోకవేగసమాహతా |

హనుమన్సింహసంకాశౌ తావుభౌ రామలక్ష్మణౌ |

సుగ్రీవం చ సహమాత్యం సర్వాన్పూర్వయా

హ్యనామయం || 34 ||

యథా చ స మహాబాహుర్మాం తారయతి రాఘవః

|

అస్మాద్దుఃఖాంబుసంరోధాత్త్వం సమాధాతుమర్హసి

|| 35 ||

ఇమం చ తీవ్రం మమ శోకవేగం

రక్షోభిరేభిః పరిభర్తనం చ |

ఋయాస్తు రామస్య గతః సమీపం

శివశ్చ తేఽధ్వాస్తు హరిప్రవీర || 36 ||

ఏతత్తవార్యా నృపరాజసింహ

సీతా వచః ప్రాహ విషాదపూర్వం |

ఏతచ్ఛ బుద్ధ్వా గదితం మయా త్వం

శ్రద్ధత్స్వ సీతాం కుశలాం సమగ్రాం || 37 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

సుందరకాండే సప్తషష్ఠితమః సర్గః || 67 ||